

RAPPORT LUCHTDANSER

een nieuw perspectief

RIHANA JAMALUDIN

INHOUD

1. Het begin en de vraag: een nieuw perspectief
2. Inspiratie en motivatie
3. Werkwijze en valkuilen
4. Realiteit en de kracht van de droom
5. De geïntegreerde taal van de straat
6. Witte uitgevers, multiculturele samenleving
7. Tegenslag en verrassing
8. Onverwachte uitkomsten
9. Google Analytics en grafieken
10. Dankbetuiging
11. Links

Het begin en de vraag: een nieuw perspectief

Ik ben dol op jongerenboeken, ik lees ze heel graag. Maar wat dan toch opvalt, zeker als je zelf elders geboren bent; de boeken zijn te wit. Op Nederlandse scholen, in steden, het straatbeeld: om ons heen raakt het steeds meer gekleurd. De multiculturele samenleving is zonder meer een feit.

Maar jeugdboeken lijken daarmee niet uit de voeten te kunnen. Met historische romans gaat het nog; de geschiedenis heeft ieder al een plek toebedeeld, een meer of minder geaccepteerde plaats.

Speelt het verhaal zich echter af in hedendaagse setting, dan wordt een probleem zichtbaar. Als er al allochtone karakters zijn, zijn die meestal een bijfiguur, vaak beschreven als cliché, of akelig politiek correct. De aardige Marokkaanse jongen die als enige positief staat tegenover de homoseksuele hoofdpersoon, de sympathieke vriendin met hoofddoek, die echter alleen in de achtergrond van schooldecor figureert.

Hebben ze een hoofdrol, dan wordt het een en al kommer en kwel. Loverboys, gedwongen uithuwelijking, eerwraak, botsende culturen. Ook al zijn deze thema's op zich helaas nog actueel, lekker even wegdromen is er niet bij.

Veel erger wordt het wanneer het boek is geschreven met als invalshoek autochtonen een spiegel voor te houden van hun vooroordelen, en vervolgens als 'multicultureel boek' gelabeld wordt. Zoals *'Miss Curry'* (2012) van de Belgische Marc Legendre, ook in Nederlandse bibliotheken en boekhandels te vinden. Vanaf de eerste bladzij is het boek één lange klaagzang van stereotypen over het meisje uit Bangla Desh. Het gebeurt weliswaar ironisch en met opzet, maar als allochtone lezer rijzen je de haren te berge. De grappig bedoelde bittere toon over leven in de Derde Wereld, en bladzijden lang denigrerende opmerkingen worden uitentreuren volgehouden. Dit boek is duidelijk niet geschreven voor allochtoon publiek, ook al bedankt de schrijver op het schutblad Nadira, Rashida, Tazim etc. Enige voorbeelden:

Blz. 13: 'Het enige dat in zo'n openland te halen is, is een of andere smerige infectie.'

Blz. 38: 'Die worden niet zo gauw ziek,' zei Oma, 'Daarom zijn ze ook met zoveel.'

Blz. 138: 'We have to teach the savage how to shit' (wc papier gebruiken i.p.v. waterkruik)

Benamingen in het boek voor het meisje uit Bangla Desh: *'sukkel, pruillip, rijstkakkertje, arme ziel, armoedzaaijer, kansarm meisje, Afghaans sloofje, het Bengaalse aapje, currytrut'*.

Een dergelijk boek lezen komt bij de allochtone lezer over als zelfkastijding. Er blijkt duidelijk uit hoe moeilijk de witte uitgeverwereld zich kan verplaatsen in jong allochtoon publiek.

Eén zo'n boek is misschien niet zo erg. Maar als er verder weinig tot niets anders verkrijgbaar is, hoe kan de jonge allochtone lezer zichzelf dan positief herkennen? En even erg: welk beeld vormt zich dan bij de jonge autochtone lezer? Het beeld van een wereld waarin gekleurde mensen kennelijk onzichtbaar zijn, dan wel veroordeeld tot vernederende stereotyperingen.

Inspiratie en motivatie

De tijd leek rijp voor een nieuw perspectief in jongerenliteratuur, en in de media klonken nu en dan bemoedigende aansporingen. Ik raakte geïnspireerd door artikelen van René Romer en Harriet Duurvoort.

René Romer (directeur diversity marketing bureau TransCity in Rotterdam) – Volkskrant 22 januari 2015 – 'De wij-samenleving lijkt verder weg dan ooit'.

'De vraag is: hoe gaan we de multiculturele samenleving die we onmiskenbaar zijn, met zijn allen inrichten?

... de hoogste tijd dat we in de meest brede zin gaan bouwen aan een samenleving waarin mensen zich wél herkennen, waarin ze wél erkenning vinden voor wie ze zijn en waar ze vandaan komen, en waarmee ze zich wél kunnen identificeren. Een wij-samenleving van en voor alle Nederlanders.'

Harriet Duurvoort – Volkskrant 10 feb '14 Uit column: 'Het erfgoed van Clark Accord'

'Dit soort jongeren (allochtonen) niet geïnteresseerd in literatuur? Het zou al schelen als er meer literatuur was die over hun ervaring en achtergrond zou gaan. Je merkt (....) dat deze derde generatie bezig is met identiteit, en ankers zoekt in cultuur en geschiedenis.

In alle crisis in het boekenvak komt het nauwelijks bij uitgevers op dat er misschien een markt braak ligt van nieuwe lezers. Omdat ze behoefte hebben aan hún verhalen.'

Werkwijze en valkuilen

Het doel werd een mooi avonturenverhaal te schrijven, dat zich afspeelde in de multiculturele stad Amsterdam. Een verhaal waarin allochtone jongeren nu eens geen buiten de maatschappij geplaatste zielepieten waren, maar er middenin stonden, leefden en speelden.

Natuurlijk was aandacht voor problemen okee, maar: wat zou er mis zijn met een beetje avontuur? Een beetje plezier? Om jezelf in een verhaal te herkennen hoeft het niet altijd tragisch/realistisch te zijn. Fantasie biedt ook een heel goede manier om je wereld te ontdekken.

Eenmaal die kant op, bleken er meteen voetangels en klemmen op de loer te liggen. Hoe in een multicultureel jongerenboek om te gaan met beschrijvingen van huidskleur en lichaamskenmerken, hoe stereotyperingen te vermijden?

Is het toegestaan allochtonen, drugs en criminaliteit in één adem te noemen?

Mogen er eenoudergezinnen in voorkomen, of een zwart gospelkoor?

Te ver doorgedreven politieke correctheid of neutraliteit maakt een verhaal steriel en ongeloofwaardig. Fundamentalisten zijn er tegenwoordig niet alleen in rechtse, linkse of religieuze hoek, maar ook in zwarte. Maar een kenmerk van fundamentalisme is gebrek aan relativering of humor, zeker niet de aangewezen weg voor mijn doel.

Ik besloot dat er geen geldig recept was voor het schrijven, ik moest maar gewoon aan het experimenteren slaan en als er een taboe overtreden zou worden, dan moest dat maar. Als kunst het leven imiteert, dan brengt imperfectie de levendige toets aan.

Realiteit en de kracht van de droom

Rennen freerunners in Nederland over de daken? Doorgaans niet, de daken lenen zich er niet voor. Is *urban climbing* gevaarlijk? Ja, zelfs met training! Bestaan de codes voor *urban exploring* echt? Welzeker, het is volgens de code niet toegestaan om bij het exploreren van een verlaten gebouw iets mee te nemen, te vernielen of te veranderen. Foto's maken is toegestaan.

De geografische kaart van de stad is een warrige betonnen jungle met in vergetelheid geraakte gebieden, verlaten locaties waar het leven verstild is geraakt. Terwijl de stad rondom gonst van bedrijvigheid, betreedt de avontuurlijke geest lege fabriekshallen, zalen van een voormalig ziekenhuis of

lokalen van een oude school. Exploreert hij de sporen van vergeten, vorige levens en respecteert wat hij tegenkomt op zijn weg.

De werkelijkheid vormt het decor van de droom. Hier kan de lezer de voetstap van de runner horen, galmt de echo van verdwijnende stemmen.

De geïntegreerde taal van de straat

En soms helpt de realiteit het verhaal in de gewenste richting, zoals bij het onderzoeken van straattaal duidelijk werd; integratie is op straat al aan de gang. De taal van de straat is reeds gemêleerd: een mix van Nederlands, Engels, Sranan tongo, Arabisch, Papiaments, Turks, Spaans, Frans, Italiaans en hier en daar een uit Indische of Afrikaanse hoek afkomstig woord. Het Oostblok komt er ook al aan.

Veel woorden zijn afkomstig uit de universele populaire cultuur: films, games, tv-reclames, strips. Veel woorden hebben toch ook met drugs van doen.

Op straat leven, verbreedert tegen wil en dank - harde gangs en clans daargelaten. Misschien is het ook een overlevingsstrategie, woorden uit andere talen over te nemen en elkaar in het nieuwe Babel trachten te verstaan.

Tegelijkertijd wordt het voor buitenstaanders moeilijker om uit te vogelen waarover gesmoesd wordt. Maar duidelijk is dat de straten van de stad multicultureel bevolkt zijn.

Sranan tongo raakt steeds meer ingeburgerd in de Nederlandse taal, vooral in de populaire of jongerencultuur, en op stadse scholen. De spelling van Sranan tongo ontwikkelt zich echter verschillend van het origineel uit Suriname. *Mooiboy* i.p.v. *moiboi*, *doekoe* i.p.v. *duku*, etc. In het verhaal is voor de Nederlandse spelling gekozen, *for obvious reasons*. Engels is trouwens nog vaker gebruikt.

Witte uitgevers, multiculturele samenleving

En dan is het verhaal af. Je hebt je best gedaan om je aan je doelen te houden en toch een spannend en mooi verhaal te maken. Een jeugdroman van 30 hoofdstukken, 220 bladzijden, *Luchtdanser*. Nu nog een uitgever zien te interesseren. Als schrijfster van twee eerdere, goed ontvangen romans voor volwassenen, hoopte ik wel ingangen te vinden.

Maar na een jaar intensief zoeken en afwijzingen van tien uitgeverijen, zag het er nog niet rooskleurig uit. *Luchtdanser* paste niet in het witte fonds, er leek geen markt voor. Deze uitkomst was natuurlijk niet verwonderlijk, *Luchtdanser*

was immers uit nood geboren, door de constatering van een schrijnend gebrek aan multiculti jongerenboeken.

Om het boek dan toch bij het publiek te brengen, besloot ik er een *e-book* van te laten maken en de mogelijkheid tot gratis downloaden op mijn website aan te laten brengen. De subcultuur van freerunning werd intussen weliswaar bekender, er was zelfs een TV docu-serie over, maar het leek me beter er toch ook een booktrailer bij te maken.

De mooie booktrailer werd gemaakt door de freerunners van *Team Twisted*, die in Amsterdam op plekken uit het verhaal, hun stunts filmde, en fotografeerden t.b.v. de bookcover. Op mijn website zette ik ook nog het filmpje van MovedMedia, '*De Onvoltooide Stad - De Kunst van het bewegen*', over de filosofie van freerunning. Filmer Peter van den Dungen had mij eerder de inspiratie voor *Luchtdanser* gegeven.

Nu was alles gereed. Op 7 februari 2016 werd *Luchtdanser* gelanceerd. Gelauwerd kinderboekenschrijver Rob Ruggenberg stelde mij belangeloos zijn PR contacten ter beschikking. Daarnaast pleegde ik uitgebreid research naar een zo breed mogelijke verspreiding van de PR voor *Luchtdanser*. Ik ging aan de slag met de publiciteit.

Tegenslag en verrassing

Persberichten werden gemaild naar de media, bladen, recensenten, leesclubs, middelbare scholen, bibliotheken, verenigingen, buurthuizen, facebookpagina's, boekenblogs. In de loop van het jaar heb ik met zeker 1000 plaatsen contact gezocht. Ook kreeg ik steun van enthousiaste supporters die *Luchtdanser* in eigen kring gingen promoten.

Tegenslag

Het ging voorspoedig, de downloads stroomden binnen, maar er kwam ook tegenslag. Binnen vijf maanden had ik de 1000 downloads gehaald, equivalent van een goeie eerste druk.

Maar – oh ramp! – er gingen twee dingen fout. Ten eerste bleek dat er al langer dan twee maanden een open link op mijn website stond, waar men het boek kon downloaden zonder zich te registreren. Deze '*bug*' was op mijn nog splinternieuwe website onontdekt gebleven. Ik herstelde de link, maar de helft van de op dat moment 400 downloads was niet geregistreerd. Zo kon ik niet weten of het jongeren of ouderen betrof, en of ze het boek dubbel downloadden

(e-pub + pdf) of enkel. Een dubbele download op dezelfde naam telde ik als één lezer.

Ten tweede bleek dat aansluiting bij Google Analytics niet automatisch bij mijn nieuwe website was geleverd. Toen ik daarachter kwam en dat werd geregeld, had ik de eerste elf drukbezochte dagen downloads-registratie al gemist. Niets aan te doen.

Ik besloot alleen de geregistreerde downloads te gaan tellen, om een helder beeld te krijgen. Daarmee maakte ik het mezelf wel moeilijker; in plaats van het succes te kunnen afkondigen op 3 juli '16, moest ik nu wachten tot 23 december '16, voor ik bekend kon maken dat *Luchtdanser* de 1000 downloads had bereikt. Momenteel (24 aug 2017) zijn er 1505 geregistreerde enkele downloads, maar in feite zijn er dus nog veel meer downloads geweest. En de teller staat op 2195 downloads.

De booktrailer van *Team Twisted* is inmiddels 1286 keer bekeken.

Onderwijs

Naast de schrik van de tegenslag, kwam er gelukkig ook een mooie verrassing! Docenten Nederlands en mediathecarissen van middelbare scholen bleken erg blij met *Luchtdanser*. Het werd duidelijk dat leerkrachten dringend op zoek zijn naar materiaal met meer diversiteit. Leerkrachten krijgen natuurlijk van dichtbij met de multiculturele samenleving te maken en zijn zeer betrokken.

Als *Luchtdanser* is toegevoegd aan het leenmateriaal van een schoolmediatheek of materialenbank, of door de docent verder wordt gedeeld, of wanneer het e-book te lezen is via een bibliotheek, dan valt dat buiten mijn registratie, maar levert hopelijk nog meer lezers op.

Onverwachte uitkomsten

Luchtdanser is niet geschreven als lesmateriaal, dus of het bruikbaar is in de les weet ik niet. De meeste docenten hopen hun leerlingen ermee aan het lezen te krijgen.

Ik zou graag horen of dat gelukt is. Lezersreacties van jongeren en ouderen waren gelukkig positief. Ook kwamen er mooie recensies.

Lezersreacties

| **Bart (14 jaar)** : 'Ik vind het een erg goed boek en lees het met veel plezier!'

Samani (15 jaar): 'Arend is mijn favoriete figuur in het boek. Ik vind hem grappig. Hij vindt Iris leuk, maar Iris was in het begin helemaal niet in hem geïnteresseerd en dat gebeurt zo vaak tussen jongens en meisjes.'

Simion Blom (gemeenteraadslid Amsterdam bij Groen Links) op Facebook:

'Prachtig boek: Luchtdanser. Wat mij betreft ook spannend voor volwassenen. Mooie roman over grootstedelijke jongeren en hun subculturen.'

'... uitgevers hebben te weinig visie en besef dat jongeren in de grote steden tot hun doelgroep behoren. Dit soort boeken zijn belangrijk, want het zijn herkenbare verhalen over de belevingswereld van jongeren met een multiculturele achtergrond.'

Monika Waanders, leerkracht Vavo Lyceum: 'Lekker spannend, heel fantasierijk en het geeft een goed beeld van het leven van een paar allochtone jongeren.'

Recensies

Uit: **Brabant Cultureel** nr. 2, jaargang 65, april 2016

Nieuwe novelle voor jongeren van Rihanna Jamaludin door **Jace van de Ven**

Jamaludin is een rasvertelster die haar verhaal ook nog eens knap heeft geconstrueerd.

Uit: **Parbode Magazine** nr. 122, jaargang 11, juni 2016, door

Boris van der Spek

Luchtdanser is een boek waarin de leefwereld van jongeren in de grote stad mooi wordt beschreven en waarin hun problemen op een meeslepende manier verteld worden.

Allochtone jongeren

Was ik blij? Ja natuurlijk! Maar ik was ook verbaasd. Het hele project was erom begonnen voor allochtone jongeren een fijn boek te maken. Belangstelling vanuit allochtone hoek kwam echter ondanks vele pogingen slechts moeizaam.

Gekleurde scholen lieten niets van zich horen, gekleurde organisaties nauwelijks.

Eén boek kan echter het verschil niet maken. Er moeten meer boeken komen waarin diversiteit ‘gewoon’ is, zodat lezen ook voor allochtone jongeren aantrekkelijker wordt.

Autochtonen en docenten

Verrassend was wel de vele medewerking en het enthousiasme van autochtone lezers, docenten, website- en facebookpaginabeheerders. Het is heel bemoedigend te merken dat ook autochtonen grote interesse hebben in de multiculturele samenleving.

‘Ik geef les aan onderbouw mavo/havo en havo/vwo van het Stedelijk Dalton Lyceum in Dordrecht. Het is een zeer diverse school waar veel leerlingen aan 'le parcours' doen. Dit onderwerp sluit perfect aan bij hun belevingswereld.’

‘Als docent op een school in Rotterdam vind ik het niet alleen belangrijk dat leerlingen blijven lezen, maar vooral ook dat er boeken zijn die aansluiten op een leefwereld. Met deze gedachten vind ik dus ook de boeken van u een zeer waardevolle literaire toevoeging en zal ik mijn leerlingen hier zeker kennis mee laten maken.’

‘Graag zou ik dit boek samen met mijn klas lezen. Ik ben een docent werkzaam op een multiculturele school (vmbo Den Haag).’

Witte lees-specialisten

En hoe zit het met de witte boekenwereld? Opvallend is dat geen van de contacten van de lijst van Rob Ruggenberg iets heeft gedaan met mijn mails en persberichten. In sommige gevallen werd het boek wel gedownload, maar hoorde ik verder niets meer.

Als er wel een reactie kwam op mijn persbericht, dan bleek men niet te begrijpen waar het om ging, er waren dan volgens de lees-specialisten voldoende boeken over allochtonen, of er kwamen genoeg allochtonen in boeken voor.

Beste XXX, Hoe denk je over meer diversiteit in Nederlandse Young Adult boeken? Mijn jongerenroman Luchtdanser is bedoeld voor de multiculturele samenleving die Nederland is geworden. Echter: in jeugdboeken is daar nog maar weinig van te merken.

Uitgeverijen ´herkennen` zich niet in het nieuwe beeld, kennen de doelgroep niet en vrezen een financieel fiasco. Lezen allochtone jongeren niet, of moet er eerst een boek zijn dat hen aanspreekt?

Om de vicieuze cirkel te doorbreken heb ik besloten Luchtdanser gratis beschikbaar te stellen, een boek voor alle jongeren, allochtoon en autochtoon, over de gekleurde samenleving zoals die om hen heen te zien is. Download Luchtdanser op www.rihanajamaludin.com en laat me weten hoe het is bevallen!

Dank en vriendelijke groet, Rihana Jamaludin

Dag Rihana,

Bedankt voor je mail en de informatie over de download.

Hopelijk heb ik er binnenkort eens tijd voor. Interessante opvatting ook dat je zegt dat er te weinig allochtone jongeren in jeugdboeken voorkomen en dat uitgeverijen daar niet aan zouden willen.

Ben wel benieuwd waar je dat precies op baseert.

met vriendelijke groet, XXXX

Onderzoekers

Het gaat echter niet enkel om mijn waarnemingen, ook onderzoekers zijn van mening dat het aanbod van jongerenliteratuur voor de multiculturele samenleving tekort schiet. Links van de artikelen zijn te vinden op de laatste pagina.

Katrien Vloeberghs: Uitglijden en vasthaken in hedendaagse multiculturele jeugdliteratuur
Verdraagzaamheid versus respect voor andersheid Tsijp/Letteren. Jaargang 11 (2001)

In de ´Kerk zonder kinderen´ op zoek naar de allochtone kinderboekenauteurs
Sandra van Voorst Literatuur zonder leeftijd. Jaargang 21 (2007) Vaktijdschrift

Conclusies

We staan aan het begin. Het gebrek aan diversiteit in jeugd- en jongerenboeken laat zien dat uitgeverijen achterlopen op de ontwikkelingen in de samenleving. In die boekenwereld is iedereen wit, of denkt wit, zelfs als de figuur een Marokkaans vernisje heeft.

Allochtonen lezen te weinig, er is geen leescultuur, maar er gaat ook geen stimulans uit van een boekenkast of bibliotheek waarin haast niets staat waarin je jezelf kunt herkennen.

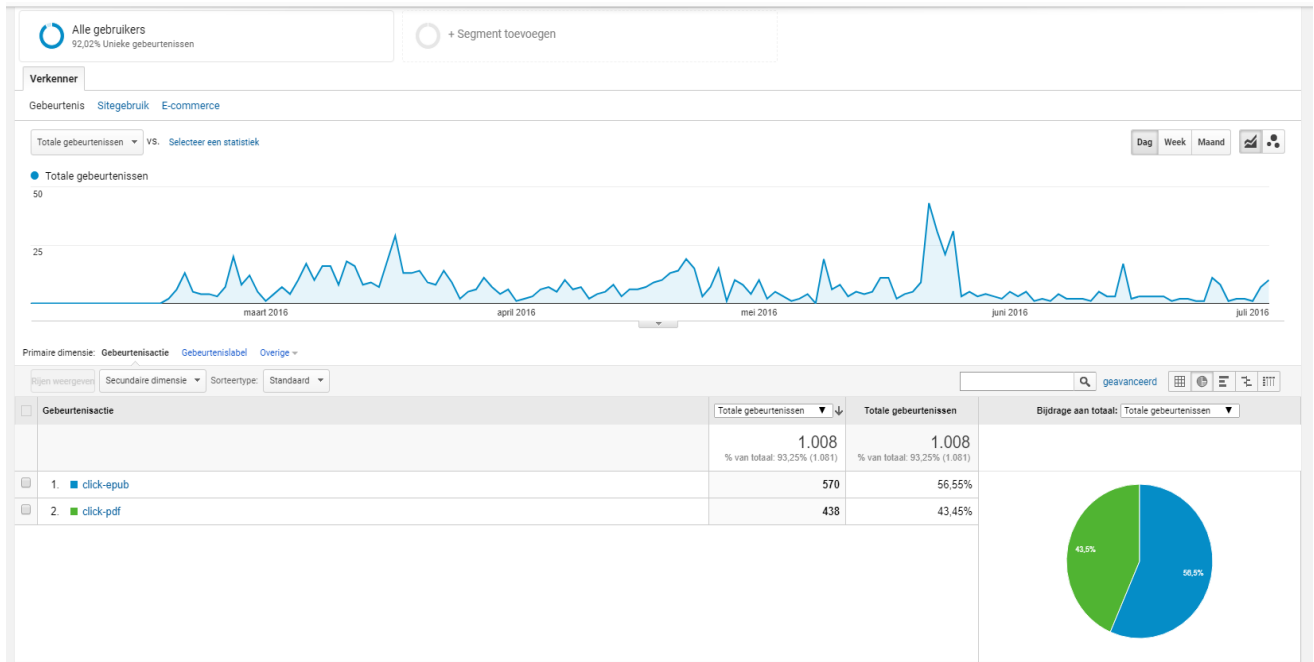
Je kunt het zo uitdrukken: *the top and the bottom* waren nog niet gemotiveerd. De grote middenmoot, van oudsher meer sociaal flexibel, echter wel. Als dat zich verder gaat uitbreiden, zal er verandering komen.

Afgaande op het enthousiasme van de leerkrachten, die de multiculturele samenleving van dichtbij meemaken, is er grote behoefte aan meer diversiteit in leesboeken.

Google Analytics en grafieken

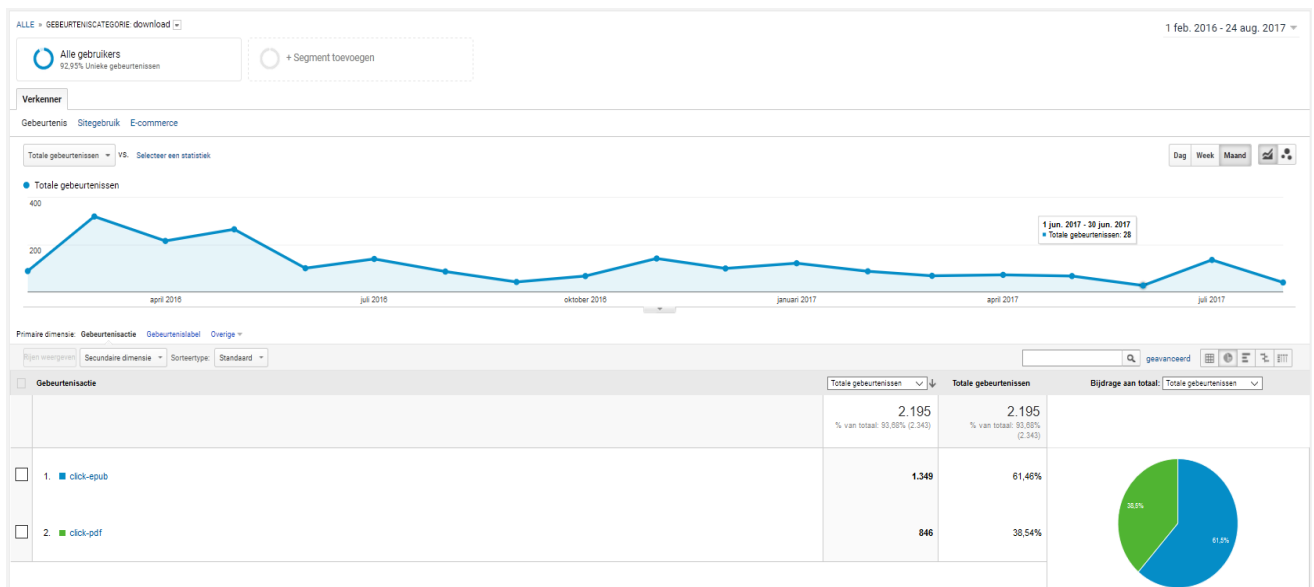
Screenprint 1008 downloads - 3 juli 2016

De eerste 1000 downloads binnen 5 maanden gehaald.

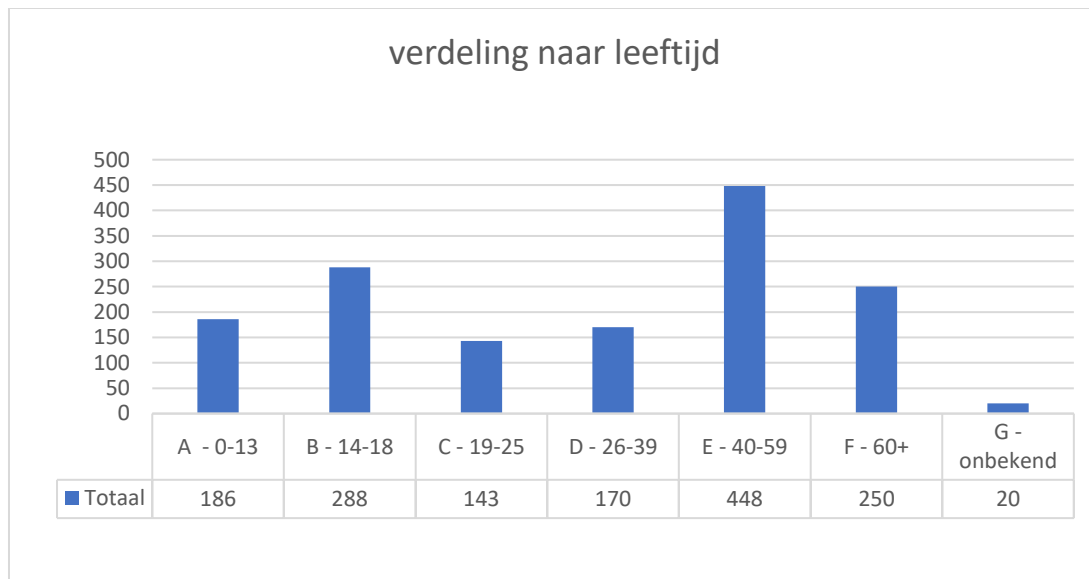

Screenprint downloads 18 februari 2016 t/m 24 augustus 2017

Van begin tot heden, per maand weergegeven.

Grafiek leeftijden – jongeren tot 25 jaar, ouderen vanaf 26 jaar

leeftijd	Aantal van leeftijd
A - 0-13	186
B - 14-18	288
C - 19-25	143
D - 26-39	170
E - 40-59	448
F - 60+	250
G-onbekend	20
totaal	1505
< 25	617
> 25	868

Een Britse studie uit 2013 liet zien dat 55% van de jongerenliteratuur gekocht wordt door lezers boven de 18 jaar. (*The rise of young adult fiction by Eleanor Pender, june 8, 2013, litro.co.uk*).

Dat beeld keert hierboven terug, maar er is ook sprake van enige vertekening van de cijfers. Het aantal volwassenen dat namelijk heeft aangegeven aan het **onderwijs** gelieerd te zijn, bedraagt op dit (24 aug '17) moment 50. Als zij het e-book verder delen via de schoolmediatheek, zorgen zij voor honderden jonge lezers, die niet via mijn website zijn geregistreerd. Het aantal jonge lezers zal dus hoger zijn dan Google Analytics hier weergeeft.

Dankbetuiging

Mijn grote dank gaat uit naar iedereen die zich belangeloos heeft ingezet, we gaan vóór diversiteit in jongerenliteratuur en een mooiere multiculturele samenleving!

Theo Andriessen, Isaac Jamaludin, Rob Ruggenberg, Monika Waanders, Clarisse Grinwis, Monique van Daalen, Roshni Jadnanansing, Jeroen Heuvel, Simion Blom, Myriam Krol, Lex Teurlings en Mendelt Houtman + webteam Stokhasselt, Helma Geerlings, Annelou Molendijk, Sandor Stuu, Shantie Singh, Jace van de Ven, Owen Venloo, Anita Plowell, Amar Soekhlal, René Romer, Harriet Duurvoort. Team Twisted: Maarten Puts, Guido Grens en Ward Borremans.

En dank voor de inspiratie: Noel Andriessen, Peter van den Dungen, de runners van Tilburg.

Dank aan alle leerkrachten, supporters, journalisten van radio/ website/ krant / internetkranten / nieuwsbrieven, recensenten, mediathecarissen, blog- en websitebeheerders, facebook-pagina beheerders.

En aan Samani (15), Bart (14), Dineke (49), Ed (69) en alle lezers, jong en oud!

Links

Katrien Vloeberghs: Uitglijden en vasthaken in hedendaagse multiculturele jeugdliteratuur

Verdraagzaamheid versus respect voor andersheid Tsijp/Letteren. Jaargang 11 (2001)

http://www.dbnl.org/tekst/tsj001200101_01/tsj001200101_01_0038.php

In de 'Kerk zonder kinderen' op zoek naar de allochtone kinderboekenauteurs

Sandra van Voorst Literatuur zonder leeftijd. Jaargang 21 (2007) Vaktijdschrift

http://www.dbnl.org/tekst/lit004200701_01/lit004200701_01_0009.php

Trouw dagblad 'De held heet zelden Achmed' door **Bas Maliepaard**, 6 oktober 2012

<https://www.google.nl/webhp?hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwi524avfvUAhUFPFAKHf6XDQgQPAGD#hl=nl&q=Trouw+dagblad+%E2%80%98De+held+heet+zelden+Achmed%E2%80%99+door+Bas+Maliepaard,+6+oktober+2012>

Link Luchtdanser

<http://www.rihanajamaludin.com/boeken/luchtdanser/luchtdanser/>